Gargantua a Pantagruel - Francois Rabelais :)

Francúzsky renesančný román, burleskne až karnevalovo zobrazujúci sčasti fiktívny svet, ktorý je vlastne francúzskou spoločnosťou 16. storočia. Je satirou na prežitú rytiersku kultúru, pomery a stav náboženstva, cirkvi, vzdelanosti a univerzít.

Román sa skladá z piatich kníh, pričom autorstvo Rabelaisa sa pri piatej knihe, ktorá vyšla až po jeho smrti, spochybňuje. Isté je, že kniha zasiahla spomínané inštitúcie do živého a cirkev i univerzita Sorbona proti knihe i jej autorovi brojili a Rabelais mal šťastie, že bol pod ochranou kráľa.

Prvá kniha opisuje života veľkého Gargantua, ktorého rodičov stvoril čarodejník Merlin. Kniha obsahuje detailnú genealógiu Gargantuu a pokračuje opisom jeho výchovy Ponokratom a štúdiom v Paríži. Potom nasleduje vojna s kráľom Pikrocholom a založenie utopického opátstva Thelém.

V opátstve žijú mladí ľudia, telesnej i duševne krásni. Obyvatelia opátstva sú úplne slobodní a riadia sa heslom „rob, čo chceš".

V druhej knihe prichádza na svet Gargantuov obrí syn Pantagruel. Dej pokračuje Pantagruelovým štúdiom na univerzite, priateľstvom so šibalom Panurgom, vojnou s Dipsodmi a víťazstvom nad ich kráľom Anarchom.

Tretia kniha obsahuje Pantagruelove negatívne úvahy o ženbe a manželstve, končí opisom okolností Panurgovej ženby.

Štvrtá kniha rozpráva o fantastickej plavbe za Božskou Fľaškou, na ktorej Pantagruel spolu s Panurgom navštevujú mnoho „utopických" ostrovov: Divý ostrov obývaný Jaternicami, Ostrov Vetrov, Pápežofigovníkov a ďalšie.

Piata kniha pokračuje v opise putovania až k cieľu do veštiarne Božskej Fľašky. Hrdinovia navštívia ďalšie ostrovy: Zvonivý ostrov, Železný ostrov, zem Atlasa.

Na konci si hrdinovia vypočujú veštbu a jej výklad: Veštba: „Pi!" symbolizuje neutíchajúcu túžbu po poznaní; je to snaha vedieť, snaha zistiť pravdu.

Dielo je napísané sviežim bohatým jazykom, využíva neologizmy, slovné hračky, nevyhýba sa vulgarizmom a hromadením latinských slov sa vysmieva nadutej učenosti, ktorá nechce vedieť nič nové a opája sa len svojou učenou formou.

Gargantua a Pantagruel sú obhajobou slobody poznania a kritikou všetkého, čo je proti ľudskej prirodzenosti a snaží sa umelo udržať ľudí v neslobode a nevedomosti.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania